

Handläggare

SLK: Lina Sjölin
Telefon: 08-508 29 302
Stadshus AB: Susanna Höglund
Telefon: 08-508 29 758

Till

Koncernstyrelsen och
kommunstyrelsen

Förslag till Kajstrategi för Stockholms Hamnar

Stadsledningskontorets och koncernledningens förslag till beslut

A. Kommunstyrelsen respektive koncernstyrelsen för Stockholms Stadshus AB föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Förslag till Kajstrategi för Stockholm Hamnar godkänns i enlighet med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

B. Koncernstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Förslag till Kajstrategi för Stockholm Hamnar godkänns i enlighet med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Irene Svenonius

Stadsdirektör/VD Stockholms Stadshus AB

Sammanfattning

Stockholms Hamnar har i kommunfullmäktiges budget fått i uppdrag att delta i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi. Som en utgångspunkt för det arbetet har bolaget utarbetat en strategi för bolagets egna kajer.

Syftet med den stadsövergripande kajstrategin är bland annat att utgöra ett underlag för samsyn kring hur stadens kajer och kajområden kan användas på bästa sätt. Kajstrategin för Stockholms Hamnar utgör en delredovisning av kommunfullmäktiges uppdrag att delta i arbetet med att ta fram en ny stadsövergripande kajstrategi.

I kajstrategin för Stockholms Hamnar lyfts särskilt följande områden: rörlig sjötrafik prioriteras framför varaktigt stillaliggande verksamhet, behov av flexibilitet vid dispositionen av innerstadskajerna, vikten av att säkerställa bunkringsmöjligheter för de fartyg som besöker hamnen genom att reservera områden och kajplatser för detta i Energihamnen i Värtahamnen samt vikten av att hamnområdet i Stadsgården-Masthamnen utvecklas i samklang med annan stadsutveckling.

Stadsledningskontoret och koncernledningen bedömer att kajstrategin är i linje med övergripande strategidokument i staden: Vision 2030, översiktsplanen Promenadstaden, Framkomlighetsstrategin, Stockholms stads Miljöprogram och Stockholms stads evenemangsstrategi.

Stadsledningskontoret och koncernledningen anser att kajstrategin är en viktig utgångspunkt för Stockholm Hamn AB:s utveckling av verksamheten, men också ett av underlagen som kan användas som vägledning för utvecklingen av stadens kajer.

Stadsledningskontoret och koncernledningen anser att det är av vikt att det dels finns en samsyn kring användningen av stadens kajer och kajområden, dels att Stockholms Hamn AB samverkar med övriga förvaltare och aktörer i dessa frågor. Den föreslagna kajstrategin kan fungera väl som underlag i det syftet. Dock krävs det avvägningar utifrån olika aspekter och en gemensam strategi behöver utformas med viss flexibilitet.

Stadsledningskontoret och koncernledningen förutsätter att de behov av investerings- och reinvesteringsåtgärder som identifieras i strategin, så som nya byggnader på Skeppsbron och infrastrukturåtgärder kring Stadsgården-Masthamnen, hanteras inom ramen för ordinarie plan- och budgetprocess.

Stadsledningskontoret och koncernledningen förutsätter att det fortsatta strategiarbetet sker i nära samarbete med övriga berörda aktörer inom staden, samt att den utveckling av kajerna som kommer att ske inom Stockholms Hamnars verksamhet ligger i linje med stadens höga ambition för bostadsbyggandet.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget 2011 formuleras att ”Stadens kajer ägs och drifas av olika parter inom staden. Flera andra aktörer som Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen äger också mark vid vattnet. Det bör utredas om de olika aktörerna kan

samverka bättre och Stockholms hamnar bör delta i arbetet med att ta fram en strategi kring hur stadens kajutrymmen ska användas och vilka principer som bör gälla”.

I kommunfullmäktiges budget 2012 och 2013 finns samma formulering med, men med tillägget ”I detta arbete ska uppdraget vara att skapa förutsättningar för kollektivtrafik på vatten i samråd med huvudmannen för kollektivtrafik. Ambitionen bör vara att göra kajerna så tillgängliga för stockholmarna som möjligt”.

Stockholms Hamnar har i kommunfullmäktiges budget uppdraget att samordna arbetet med att ta fram en strategi. Bolaget har också erhållit ägardirektiv att ”delta i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi”, ”fortsätta upprustningen och utvecklingen av stadens innerstadskajer” samt ”tillgängliggöra stadens kajer”.

I mars 2014 beslutade Stockholms Hamn AB:s styrelse att godkänna förslag till Kajstrategi för Stockholms Hamnar samt att föreslå koncernstyrelsen och kommunfullmäktige att godkänna förslaget.

Dokumentet har nu remitterats av finansroteln till stadsledningskontoret, nio stadsdelsnämnder, exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden samt ett antal externa aktörer med intressen i stadens vattenvägar och kajer.

Ärendet

Kajstrategi för Stockholms Hamnar inleds med en bakgrundsbeskrivning, vilken följs av ett avsnitt kring ansvarsförhållandena kring stadens strandlinjer, kajer och landområden nära kajerna som i rapporten kallas ”kajområden”. Därefter följer en beskrivning av Stockholms Hamnars verksamhet. I det avslutande kapitlet presenteras förslaget på kajstrategi för Stockholms Hamn AB:s egna kajer och kajområden, som syftar till att beskriva hur dessa ska användas och planeras användas i framtiden.

Strategin utgår från de verksamheter och kundsegment som Stockholms Hamnar identifierat: färje- och ro-ro-trafik (roll on, roll off), container, kryssning, bulktransporter, rörlig sjötrafik i mindre skala och annan kommersiell verksamhet, fritidskepp och hamnservice (t.ex. avfallshantering och elanslutning). Även tillgängligheten för människor som vistas i områdena beaktas.

Strategin innehåller följande avsnitt: Övergripande prioriteringar, Samordning kring stadens kajer, Tillgänglighet, Kollektivtrafik på vatten, Hamnservice och tjänster och Evenemang i innerstaden. I de sista avsnitten i strategin redogörs för hur Stockholms Hamnar bedömer att kajerna på bästa sätt bör utnyttjas, uppdelat på Innerstadskajerna, Stadsgården och Masthamnen samt Värtahamnen och Frihamnen.

Sammanfattningsvis anger Stockholms Hamnars förslag till kajstrategi följande prioriteringar.

- Rörlig sjötrafik ska prioriteras framför stillaliggande, för att säkerställa den sjöfartens behov. När så skett kan lämpliga kajplatser utvecklas för eventuella andra ändamål, som restauranger m.m.
- Flexibilitet i nyttjandet av innerstadens kajer uppnås genom att vissa kajsträckor reserveras för att användas vid särskilda behov, tillfälliga eller mer permanenta.
- Bunkringsmöjligheter för besökande fartyg måste säkerställas genom reserverade områden och kajplatser i Energihamnen.
- Stadsgården-Masthamnen ska utvecklas, i takt med övrig stadsutveckling, för färjetrafikens och kryssningstrafikens behov med förbättrad infrastruktur och ändamålsenliga terminaler.

Andra prioriterade frågor som bolaget, enligt strategin, ska verka för är:

- Utökad pendling med båt genom att erbjuda båthållplatser för kollektivtrafik på vatten.
- Minskat antal kajplatser för stillaliggande fritidsskepp, genom att utreda möjligheten att flytta dem till mindre centrala områden.
- Utveckling av Skeppsbron för att bättre anpassas till sjöfartens behov och för evenemang och rekreation.
- Bolaget ska medverka och samordna nyttjandet av kajer vid vattennära evenemang i Stockholm.
- Utvecklingen av Värtahamnen och Frihamnen ska möta en växande kustsjöfart för godstransporter och därför ska möjlighet till flexibelt nyttjande av kajerna eftersträvas.
- Renodlad godshantering ska lokaliseras till Kapellskärs Hamn och Nynäshamn samt Norvik när den öppnar.

Ärendet har beretts av Stockholms Stadshus AB i samråd med stadsledningskontorets förnyelseavdelning.

Stadsledningskontorets och koncernledningens synpunkter och förslag

I Vision 2030 uttrycks att Stockholm är en enastående stad på vattnet. Närheten till vatten är starkt bidragande till Stockholms attraktivitet.

Ett av syftena med kajstrategin, som uttrycks i rapporten, är att den ska utgöra ett underlag och en utgångspunkt för Stockholms Hamn AB för det fortsatta arbetet att hitta en samsyn om hur kajerna i Stockholm lämpligast bör användas. Det råder stor konkurrens om kajutrymmet i centrala Stockholm. Stadsledningskontoret och koncernledningen anser att det är viktigt att det dels finns en samsyn kring hur kajerna ska användas och vilken typ av verksamhet som bör bedrivas i dessa områden, dels att Stockholms Hamn AB samverkar med såväl stadens övriga nämnder och bolag som externa aktörer. Stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna kajstrategin kan fungera väl som underlag i detta syfte.

Stadsledningskontoret och koncernledningen noterar att bland annat exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden i sina remissvar lämnat detaljsynpunkter kring den föreslagna strategin. Som exempel nämns utvecklingen av Stadsgården och Masthamnen och bilagda kartor. I övrigt konstaterar stadsledningskontoret och koncernledningen att en genomgående synpunkt hos remissinstanserna är önskemål om ett fortsatt samarbete kring utvecklingen av stadens kajer.

Stadsledningskontoret och koncernledningen bedömer att förslaget till Kajstrategi för Stockholms Hamnar i huvudsak är i linje med övergripande strategiska dokument som Vision 2030, översiktsplanen Promenadstaden, Framkomlighetsstrategin, Stockholms stads miljöprogram och Stockholms stads evenemangsstrategi.

Stadsledningskontoret och koncernledningen förutsätter att de behov av investerings- och reinvesteringsåtgärder som identifieras i strategin, så som nya byggnader på Skeppsbron och infrastrukturåtgärder kring Stadsgården-Masthamnen hanteras inom ramen för ordinarie plan- och budgetprocess och i samarbete med berörda nämnder.

Ett liknande dokument, *Kaj och Strand Stockholm, Vattennära miljöer i centrala staden, Vägledning*, tas nu fram i samarbete mellan trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Hamn AB, exploateringsnämnden och idrottsnämnden. Denna vägledning är ett stöddokument till det gällande juridiska Hamnavtalet. Syftet med dokumentet är att vara ett hjälpmedel vid bedömningar och bidra till en samsyn på frågor och utvecklingen av innerstadens kajer och stränder. Trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden har jämfört *Kajstrategi för Stockholms Hamnar* med dokumentet *Kaj och Strand Stockholm, Vattennära miljöer i centrala staden, Vägledning* och bedömer i sina tjänsteutlåtanden att dokumenten kompletterar varandra, och att de bör fortsätta att utvecklas parallellt.

Stadsledningskontoret och koncernledningen anser att Kajstrategi för Stockholms Hamnar är ett viktigt underlag för Stockholm Hamn AB:s utveckling av verksamheten. Dokumentet kan också fungera som en vägledning för den fortsatta utvecklingen av stadens kajer i samverkan med övriga aktörer.

Stadsledningskontoret och koncernledningen anser att redovisningen av förslag till Kajstrategi för Stockholms Hamnar kan utgöra ett bra underlag till det fortsatta arbetet med att utveckla stadens kajer tillsammans med övriga aktörer, men att det krävs avvägningar utifrån olika aspekter och en strategi behöver utformas med viss flexibilitet. Stadsledningskontoret och koncernledningen förutsätter att det fortsatta strategiarbetet sker i nära samarbete med övriga berörda aktörer inom staden samt att den utveckling som kommer att ske inom Stockholm Hamnars verksamhet ligger i linje med stadens höga ambition för bostadsbyggandet. Koncernledningen och stadsledningskontoret vill också i sammanhanget notera vikten av att utvecklingen av de centrala hamnarnas kajer, Värta- och Frihamnen, sker i samstämmighet med övriga behov och intressen som behöver tillgodoses i dessa områden.

Stadsledningskontoret och koncernledningen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Stockholms Hamn AB:s redovisning av Kajstrategi för Stockholm Hamnar godkänns med beaktande av vad som framgår av detta tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Kajstrategi för Stockholms Hamnar
2. Styrelseärende samt utdrag ur protokoll från styrelsen för Stockholms Hamn